

गर्ग+पुञ् वैरमेयुनिकादिपुञ् स्त्रीत्वम् । गार्ग्यत्वेन
पञ्चायां शतवाक्याकारे शतद्वये च ।

गार्गी स्त्री गगेः गोलापत्यं स्त्री यञ् डीपि यलोपः । ग-
र्गगोलापत्ये स्त्रीत्वात् तत्र वचकोटिङ्गिता गार्गी वृद्धा-
विदुत्तमा तच्च ह० उ० गार्गीब्राह्मणे स्पष्टम् तच्च ब्रा-
ह्मणम् “अथैनं गार्गी वाचक्रवी पप्रच्छ याज्ञवल्क्येति
होवाचेत्याद “ततोह गार्गी वाचक्रव्युपरामेत्यन्तम्”
पठब्राह्मणम् । खैव च अष्टमब्राह्मणे इतरप्रश्नद्वयकरणेन
वाचवल्क्यात्तदुत्तरप्राप्त्या याज्ञवल्क्यस्य जेदत्वमन्वेष्टं
निमित्तं तस्य ब्रह्मज्ञानेऽत्वं व्यवस्थापितं यथा तत्त्व-
वोक्तं ऽस्य ब्राह्मणे “साहोवाच ब्राह्मणा भवन्-
स्तेऽव वहु मयध्वम् यदज्ञानमस्कारेण सुयध्वम्
न वै ज्ञात युष्माकमिमं कश्चिद् ब्रह्मोद्यं जेतेति” “ततोह
वाचक्रव्युपराम” । २दुर्गायां गार्गीर्गच्छे उदा० ।

तस्या अपत्यम् ढक् । गार्गेय तदपत्ये पुं स्त्री ।

गार्गीपुत्र पु० इत० । गार्ग्याः पुत्रे सुकुलजुर्वेदयंशान्गते रुनि-
भेदे “गार्गीपुत्रात् गार्गीपुत्रः” शत० ब्रा० १४।६।४।२० । ततः
अपत्ये “पुत्रान्नादन्यतरस्याम्” वा फिज् वा कुक्च
पक्षे इज् । गार्गीपुत्रकायणि गार्गीपुत्रायणि गार्गी-
पुत्रि गार्गीपुत्रस्यापत्ये पुं स्त्री ।

गार्गीभू अगार्ग्यो गार्ग्यो भवति अभूततद्भावे चि ।
“क्यच्प्रोच” पा० चो अपत्यार्थयलोपश्च । अगा-
र्यस्य गार्ग्यभवेन स्वा० प० अक० सेट् । गार्गीभवति
गार्गीभूतः ।

गार्गीय आत्मनो गार्ग्यमिच्छति क्यचि यलोपे गार्ग्ये-
च्छायाम् पर० अक० सेट् । गार्गीयति अगार्गीयीत् ।

गार्गीय ति० गार्ग्येऽदभू, “हृङ्गाच्छः” पा० छ यलोपश्च ।
गार्ग्यसम्बन्धिनि शतप्रोक्ते च । “गार्गीयं शिखिचारं
पाराशरमसितदेवलकतञ्च” ह० स० ।

गार्ग्य पुं स्त्री गर्गस्यापत्यं गर्गा० यञ् । गर्गगोलापत्ये
स्त्रियां स्त्रीप यलोपे गार्गी । विशेषेण गर्गशब्दे दृश्यः
गार्त्तक ति० गर्त्तदेशे भवः धूमा० पुञ् । गर्त्तदेशभवे ।

गार्त्त समद पु० गृत्तसमदस्यापत्यम् शिवा० अण् । अत्समदा-
पत्ये स च शुनकानां त्रिप्रवरान्तर्गतं ऋषिभेदः ।
यथाह आश्व० श्रौ० १२।१०।१२ स्त्र० “शुनकानां गृ-
त्समदेति, त्रिप्रवरं वा भार्गवगौनहोत्रगार्त्तसमदेति” ।

गार्हभ ति० गर्दभस्येदम् अण् । गर्दभमूलादौ २५४७८०
गर्दभशब्दे विवृतिः ।

गार्हभरथिक ति० गर्हभयुक्तं रथमर्हति ढक् । गर्दभ-
युक्तरथगमनयोग्ये ।

गार्ह न० गृध-गर्ह-वा भावे यञ् गर्ह एव चतु-
र्वर्णा० स्वार्थे ष्यञ् । लोभे । “गीत्वा जलानां
निधिनानिगोड्ग्राव्” सावः । “अथ्ये गार्होऽष्ट वलज
संभक्तौ” कविक० ।

गार्धपद्य पु० गृध्रस्यायस्य-अण् गार्धः पद्यः पद्यो यस्य ।
गृध्रपद्ययुक्ते वाक्ये हेमच० । गार्धपत्नादयोऽप्युक्तार्थे ।
“विपाठाः प्रथयः कक्ष गार्धपत्नाः शिलाशिताः” भा० वि०
४२ अ० । “न हि गार्होऽविनिर्मुक्ता गार्धपत्नाः सुने-
जनाः” भा० वि० ५२ अ० । गार्धवाजोऽप्यल । गार्धवाजः
कृतः गार्धवाज+करोत्यर्थे षिच् कर्मणि क्त । गा-
र्धवाजित कृतगृध्रपद्ये वाक्ये । “इतयेतश्च निर्मुक्तैः
काञ्चनैर्गार्धवाजितैः” भा० वि० ४८ अ० । “तानहं
निशितैर्वाणैर्व्यधमं गार्धवाजितैः” भा० व० १७३ अ०
कृत्तित पु० वाजितैरित्यल राजितैरित्यपपाठः ।

गार्धवासस्य पु० गार्धः पद्यः वास इव यस्य । गृध्रपद्ययुक्ते
वाक्ये “नहि गार्होऽविनिर्मुक्तानां यराणां गार्धवाससाम्”
भा० व० १० अ० ।

गार्भ ति० गर्भे गर्भद्वयौ साधु अण् । गर्भद्वये कर्तव्ये
गर्भाधानकर्त्तव्ये । “गर्भे द्वौ भौतकर्त्तव्यौ चोड्मौञ्जीनि-
वन्धनैः” मनुः । होमैरित्युपलक्षणं गर्भाधानादेर-
होमरूपत्वात् कुङ्कु० । गर्भस्येदम् अण् । २गर्भ-
सम्बन्धिनि ति० । “संस्कारैर्विधिस्तैस्तद्गर्भमेनो व्यपो-
हति” स्मृतिः । तत्त्वार्थे ढक् । गर्त्तिकमप्यल । “वैजिकं
गर्भिकं चैनो द्विजानामपसृज्यते” मनुः । तच्च “एनः अ-
शुचिमाहर्गर्भवासजम्” कुङ्कु० ।

गार्भिण्य न० गर्भिणीनां समूहः भिक्षा० अण् । गर्भिणी-
समूहे अमरः । भिक्षादिगणे गर्भिणीशब्दपाठात् अण्
एव विधानेन अत्रार्थे गार्भिण्यशब्दकल्पनं प्राप्तादिकमेव
गार्भुत ति० गर्भुत इदम् अण् । गर्भुत्वात्विशेषसम्बन्धिनि
“प्राजापत्यं गार्भुतं चर्चं निर्वपेत्” तैत्ति० २।४।४।७।

गार्ष्ट्य पुं स्त्री गृष्टेरपत्यम् गृष्टपा० ढक् । गृष्टेरपत्ये ।
“गार्ष्ट्यो ह्यमो गोभिरानट्” ऋ० १०।११।२। “सकृत्प-
रुता गौः गृष्टिः तस्या अपत्यम्” भा० ।

गार्हपत ति० गृहपतेरिदम् तस्य भावो वा अन्वपत्या० अण् ।
गृहपतिसम्बन्धिनि ति० गृहपतिभावे न० । “वैश्वरा-
ज्ययोः गार्हपते” कात्या० श्रौ० १।६।१६ । “नेत्युत्पत्ते